

Midden-Holland sterker door Cultuur!

Regio Midden-Holland

Bodegraven Reeuwijk

april 2024

Inhoud Cultuurprofiel Midden-Holland sterker door cultuur!

Bestuurlijke samenwerking	3
Een karakterschets	3
Onze inwoners, bezoekers en cultuur	5
Regiobreed cultuurbeleid	6
Het investeren en borgen van kwalitatieve Cultuureducatie	6
Regiobrede inzet en aanpak op de speerpunten Jongeren & Cultuur en Immaterieel Erfgoed & Ambachten	6
Investing en inzet op regionale projecten	7
Verbinden van cultuur met andere domeinen	7
Betekenis van cultuur in de regio en andere domeinen	8
Uitdagingen voor Cultuurregio Midden-Holland en samenhang met beleid vanuit Rijk en Provincie	8

Fotograaf dhr. J. Trouwborst

Bijlage 1- Cultuurbeleid en financiën van de partner-gemeenten in de regio

Cultuurprofiel Midden-Holland sterker door cultuur!

Bestuurlijke samenwerking

Het Bestuurlijk Platform Cultuur Regio Midden-Holland werkt samen aan culturele regionale onderwerpen. De samenwerking is in 2015 vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland en bestaat uit de volgende vijf gemeenten: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas. Wethouders en ambtenaren zetten zich via zogenoemde tafels in om elkaar op structurele basis te informeren en samen te werken. Processen worden in afstemming met landelijke fondsen, provinciale en lokale culturele instellingen gezamenlijk uitgewerkt en projecten worden geïnitieerd. Bij de start in 2015 was het uitgangspunt voor de culturele tafel de gezamenlijke deelname aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. De samenwerking is inmiddels versterkt en het aantal thema's waarop samen wordt gewerkt is uitgebreid. Met een bestuurlijk voorzitter en een ambtelijke programmasecretaris wordt gezorgd voor de informatievoorziening, kennisdeling, coördinatie en het aanjagen en stroomlijnen van processen. In november 2022 is gezamenlijk besloten om het ministerie van OCW te verzoeken om Regio Midden-Holland aan te merken als stedelijke cultuurregio Midden-Holland.

Een karakterschets

De regio is gesitueerd midden in het Groene Hart, ingeklemd tussen drie grote steden. Het gebied geniet (wereld)faam op het gebied van (middeleeuws) cultureel erfgoed, zilver uit Schoonhoven, stroopwafels, Gouds plateel en uiteraard de regionale kaasproductie en -markt. Kenmerkend voor de regio is ook de bijzondere relatie tussen mens, water en land. De Oude Hollandse waterlinie, de vele plassen en de ligging onder NAP zijn voorbeelden van de eeuwenlange samenwerking en strijd tussen mens en water. Het gebied heeft een groot en divers aanbod aan culturele instellingen, een krachtig verenigingsleven, grote betrokkenheid van vrijwilligers en is rijk aan materieel en immaterieel erfgoed.

Elke gemeente heeft binnen de regio een sterke eigen identiteit en daarbij passende culturele voorzieningen, diverse uitdagingen en uiteenlopende bevolkingssamenstellingen. Historisch Gouda heeft een rijke culturele infrastructuur met vertegenwoordiging van alle disciplines en kan daarom gezien worden als de “culturele hotspot” in de regio met een sterke aantrekkingskracht voor de inwoners uit de omliggende gemeenten. Als middelgrote stad heeft Gouda te maken met een grootstedelijke problematiek, zijn er meer dan 100 nationaliteiten vertegenwoordigd en wordt culturele innovatie actief gestimuleerd. De omliggende gemeenten laten zich meer kenmerken als plattelandsgemeenten. De gemeenten liggen midden in het groen, bestaan allen, behalve Waddinxveen, uit meerdere dorpskernen en zijn rijk aan (historische) verenigingen. Elke gemeente en dorpskern heeft vanuit het verleden een eigen culturele infrastructuur opgebouwd en vertegenwoordigen verschillende culturele disciplines.

Festival Bruisend Reeuwijk

Er zijn in elke gemeente mogelijkheden om deel te nemen aan culturele activiteiten. Zo zijn er voorzieningen zoals muziekverenigingen, dansscholen, centra voor de kunsten, historische en toneelverenigingen, etc. Echter, voor het doorontwikkelen van talenten of het bezoeken van voorstellingen maken inwoners gebruik van voorzieningen in Gouda en soms ook de grote steden zoals Rotterdam en Utrecht.

In de gemeenten is er sprake van een nauwe samenwerking tussen de verschillende culturele instellingen en makers en ook op regionaal niveau is er sprake van samenwerking. Op het gebied van cultuurparticipatie- en educatie liggen daar zeker kansen.

Onze inwoners, bezoekers en cultuur

De Regio Midden-Holland heeft vanwege productie en – geschiedenis van kaas en stroopwafel, de steden Gouda en Schoonhoven en de bijzondere relatie tussen land, inwoners en water een sterke aantrekkingskracht op bezoekers van over de hele wereld en uit Nederland. Het publiek bezoekt in grote getalen de historische binnensteden en maakt kennis met de groene omliggende gemeenten.

Zo bestond in 2022 Gouda 750 jaar en trok het meer dan 430.000 bezoekers en bezochten 23.000 mensen het Zilvermuseum. Museum Gouda trok in 2023 ruim 56.000 bezoekers en de Goudse Schouwburg ruim 124.000. Vele duizenden mensen bezoeken jaarlijks de lokale kaasmakerijen om te leren over het ambachtelijke proces en de kenmerkende geschiedenis van deze regio. De hele regio kenmerkt zich door een groot aantal terugkerende groot- en kleinschalige evenementen. Te denken valt aan Gouda bij Kaarslicht, het driedaags cultureel festival de Verwondering, de Springerparkconcerten in Schoonhoven, het korenfestival Bekoorlijk 7huizen in Zuidplas, het WadCultureel in Waddinxveen en Bruisend Reeuwijk.

Onderstaande tabel toont het aantal inwoners per gemeente.

Aantal inwoners, peildatum 1-1-2023

Bodegraven-Reeuwijk	36.308
Gouda	75.316
Krimpenerwaard	57.700
Waddinxveen	32.601
Zuidplas	46.981
Totaal	248.906

Momenteel voert de regio een doelgroep analyse uit: Wat wordt er nu aangeboden op cultureel gebied qua instellingen, voorzieningen, subsidies, locaties etc. en sluit dat aan bij de behoefte van de inwoners? Op basis van die uitkomsten kan een conclusie worden getrokken op de vraag of het aanbod toereikend is, of de spreiding over de regio dekkend is en hoe er in de toekomst beleid ontwikkeld zou kunnen worden.

In regio Midden-Holland is, net als in vele andere gemeenten, inclusie en diversiteit in de culturele sector en in het culturele aanbod een belangrijk onderwerp. Alle gemeenten zetten in op cultuurparticipatie en -educatie door onder andere deelname aan het meerjarig programma Cultuureducatie met Kwaliteit waarbij per school wordt gedifferentieerd in het aanbod. Het bereik onder leerlingen in onze regio is hoog. Ook bij de uitvoering van het speerpunt Jongeren & Cultuur is een breed en divers bereik onder onze jongere inwoners een expliciet aandachtspunt. Naast regionale aandacht ontwikkelt elke gemeente een eigen visie en beleidsplan voor het omgaan met deze onderwerpen afhankelijk van hun demografische samenstelling en mogelijkheden. Hierbij wordt, voor zover nog niet geïmplementeerd, toegewerkt naar de toepassing van de drie culturele codes.

Regiobreed cultuurbeleid

De stedelijke cultuurregio Midden-Holland is gericht op een samenhangende regiobrede aanpak en beleidsmatige afstemming. Er wordt samengewerkt in het lopende subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit en het afgelopen jaar zijn de speerpunten Jongeren & Cultuur en Immaterieel erfgoed & Ambachten benoemd. Het lokale, gemeentelijke beleid is de basis voor de regionale visie. Elke gemeente heeft eigen beleid met bijbehorende financiering. Op regionaal niveau wordt gezocht naar mogelijkheden om onderwerpen gezamenlijk op te pakken, van elkaar te leren en daar waar mogelijk elkaar aan te vullen.

Regionale ambities en doelen:

- Het investeren en borgen van kwalitatieve cultuureducatie
- Regiobrede inzet en aanpak op de speerpunten Jongeren & Cultuur en Immaterieel Erfgoed & Ambachten
- Investeren en inzet op regionale projecten
- Verbinden van cultuur met andere domeinen

Het investeren en borgen van kwalitatieve cultuureducatie

Het bevorderen en agenderen van cultuureducatie binnen het primair onderwijs, de culturele instellingen en de gemeenten. Dat doen we onder andere middels het subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit. De gemeenten werken samen aan het stimuleren, verbreden en verankeren van kwalitatief cultuuronderwijs op de basisscholen. Het doel is om alle kinderen in de regio te laten profiteren van goed cultuuronderwijs waarin ze plezier hebben en belangrijke vaardigheden opdoen. De speerpunten voor 2021-2024 zijn bepaald in het gezamenlijke projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je Kijk!'. Ook voor de aanstaande periode 2025-2028 neemt de regio in een gezamenlijk plan deel aan deze regeling. De voorbereidingen daarop vinden in de eerste helft van 2024 plaats.

Regiobrede inzet en aanpak op de speerpunten Jongeren & Cultuur en Immaterieel Erfgoed & Ambachten

Op het gebied van Jongeren & Cultuur ligt de focus op talentontwikkeling in brede zin. Hoe zorgen we ervoor dat jongeren binnen en buiten school aansprekende mogelijkheden hebben om kennis te maken met kunst en cultuur, vaardigheden te verdiepen en deze ook te kunnen presenteren? Elke gemeente brengt hiertoe lokale ontwikkelingen en (mogelijke) partners in kaart. Ook wordt de behoefte van jongeren aan cultuur in onderzocht. Enerzijds

informeel in de contacten tussen gemeente, (culturele) partners en jongeren. Anderzijds door een meer formeel onderzoek onder jongeren in de hele regio. Dit onderzoek kan vanuit de gemeente Gouda worden gefaciliteerd vanuit de Spuk Impuls Jongerencultuur, die zij als centrumgemeente heeft ontvangen. Op basis van de uitkomsten zal gezamenlijk worden gekeken waar kansen en prioriteiten liggen en wat hier een geschikte aanpak en financiering voor is. De gedachte daarbij is het benutten van de sterke punten van de verschillende gemeenten. Denk bijvoorbeeld aan de aanwezigheid van culturele voorzieningen, een sterk verenigingsleven of ruimtelijke mogelijkheden. Daarbij zal, naast lokale inzet, worden gekeken naar mogelijkheden bij fondsen zoals het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Op het gebied van Immaterieel Erfgoed & Ambachten wordt op dit moment een gezamenlijke aanpak in het kader van het Verdrag van Faro verkend. Een benadering van erfgoed vanuit meer sociaal- maatschappelijk perspectief is hierbij van belang. Dit vereist een nauwere bestuurlijke en ambtelijke samenwerking tussen, onder andere, de werkvelden cultuur en erfgoed. De aanpak van dit focuspunt staat nog aan het begin. De richting hierin moet dan ook nog worden bepaald. Op het eerste gezicht lijkt inzet op behoud/vernieuwing/innovatie van ambachten en het veel laagdrempeliger scheppen van context bij fysiek erfgoed kansen te bieden.

Investeren en inzet op regionale projecten

Het initiëren, uitwerken en financieren van gezamenlijke culturele projecten die de kracht en identiteit van de regio kenmerken en uitdragen. Zo is bijvoorbeeld in 2023 de Culturele belevingsroute Midden-Holland gerealiseerd en zal het project Sprekend Erfgoed in de jaren 2024 en 2025 doorgang vinden.

Verbinden van cultuur met andere domeinen

Het verbinden van cultuur aan andere domeinen door middel van de Brede Regeling Combinatiefuncties (nu onderdeel van de Brede Spuk). In elke gemeente zijn cultuurcoaches/ intermediairs werkzaam die de samenhang tussen de verschillende partijen uitbreiden en borgen.

Door de regionale samenwerking kan de gezamenlijke inzet op cultuur geborgd worden en kunnen gedeelde ambities nagestreefd worden. Elke gemeente onderschrijft en ervaart de meerwaarde van de samenwerking op regionaal niveau. Niet alleen op het gebied van inhoud, maar ook in het bundelen van krachten bij het gezamenlijk aanvragen van subsidies en het financieren van gezamenlijke projecten die anders niet ontwikkeld zouden kunnen worden. Tot dusver bestaat de financiering van de projecten en samenwerking uit directe middelen van de gemeenten en de aangevraagde subsidies zoals de landelijke subsidie CmK. Vanaf 2025 zal de cultuurtafel daarnaast over een jaarlijks werkbudget beschikken.

Fotograaf dhr. J. Trouwborst

Betekenis van cultuur in de regio en andere domeinen

Alle gemeenten in het regionale samenwerkingsverband onderstrepen de waarde van cultuur. De gemeenten herkennen zich in de rol van stimulator en facilitator en erkennen het belang van samenwerking met de andere gemeenten en culturele instellingen en overige samenwerkingspartners.

Cultuur draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat binnen onze regio. Zowel voor (potentiële) inwoners als bedrijven en organisaties. Bezoekers aan culturele activiteiten stimuleren de lokale economie. En andersom dragen ondernemers ook bij aan het rijke culturele leven in onze regio.

Kunst en cultuur houdt onze gemeenten levendig, biedt zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleert sociale samenhang. Dat komt tot uiting in culturele festivals, samenwerkingen met maatschappelijke organisaties bijvoorbeeld in participatieprojecten tussen culturele organisaties en jongerenwerk, welzijn en ouderenwerk. Kunst en cultuur wordt als middel ingezet bij sociaal- maatschappelijke problematiek zoals eenzaamheid en mentaal welzijn.

In elke gemeente wordt op eigen wijze invulling gegeven aan het vieren en herdenken van belangrijke momenten in het jaar. Cultuur is daarbij niet weg te denken. Ook in de openbare ruimte speelt kunst en cultuur een zichtbare rol. Het is een onmisbare toevoeging aan de beeldkwaliteit van onze gemeenten. De genres variëren van urban street art tot meer 'klassieke' kunst in de openbare ruimte zoals rotondekunst.

Uitdagingen voor Cultuurregio Midden-Holland en samenhang met beleid vanuit Rijk en Provincie

Net als in alle andere gemeenten en regio's staat de financiering van cultuur onder druk. In Nederland zijn gemeenten de grootste subsidieverstrekkers van cultuur. Tegelijk ontbreekt een stevig wettelijk kader waarin taken en verantwoordelijkheden voor cultuur helder zijn belegd bij de verschillende overheidslagen. Dat, in combinatie met sterk stijgende kosten op diverse beleidsterreinen, het naderende ravijnjaar 2026 en de verwachting dat in de komende kabinetsperiode minder prioriteit zal worden gelegd bij cultuur, zorgt voor onzekerheid of het mogelijk blijft om de huidige structurele en projectmatige financiering van culturele instanties, makers, initiatieven en projecten te blijven handhaven. Deze situatie is ook in onze regio onderwerp van gesprek. Wij zien daarom graag dat investeringen vanuit rijk, provincies en gemeenten elkaar versterken. En onderschrijven van harte de VNG-propositie "Samen Cultuur Borgen" zoals gepubliceerd in januari 2024. De gemeenten kunnen op lokaal niveau goed hun culturele basisvoorzieningen vormgeven, waarin we regionaal aanvullend aan elkaar kunnen zijn. Tegelijk zien we een belangrijke rol voor de provincie en rijk als het gaat om topvoorzieningen, de spreiding van kwalitatief hoogstaand aanbod voor cultuurparticipatie binnen de provincie, de borging van gelijk kwaliteitsniveau en financiering van cultuureducatie, en het mede stimuleren van initiatieven en organisaties die bijdragen aan de diversiteit en inclusie in het culturele veld.

Bijlage 1- Cultuurbeleid en financiën van de partner-gemeenten in de regio

Elke gemeente heeft een eigen cultuurbegroting. Hieronder een tabel met de bedragen voor het jaar 2024. Hierin zijn meegenomen de subsidies aan culturele instellingen, subsidieregelingen voor projecten, bibliotheken, historische verenigingen, kunst in openbare ruimte, evenementen en de lokale omroepen. Dit bedrag is exclusief subsidies aan erfgoed, toerisme en het streekarchief.

Bodegraven-Reeuwijk	€ 1.009.645
Gouda	€ 8.864.954
Krimpenerwaard	€ 1.829.678
Waddinxveen	€ 964.225
Zuidplas	€ 1.086.000
Totaal	€ 13.754.502

Bodegraven-Reeuwijk

De gemeente zet in op het vergroten van de bekendheid van de gemeente middels het benoemen van de drie iconen: Fort Wierickerschans aan de Oude Hollandse Waterlinie, het Evertshuis en het Streekmuseum Reeuwijk.

De gemeente heeft de ambitie Kunstenaarsdorp van het Groene Hart te worden en benadrukt het belang van de positie van de gemeente op het gebied van de kaas productie.

De gemeente vindt het belangrijk dat de kinderen al in de basisschoolleeftijd kennis maken met kunst, literatuur, erfgoed en media.. In de lijn met het beleid van het ministerie van OCW kiest de gemeente voor integraal cultuuronderwijs. Ze zien goede kansen om kansengelijkheid en cultuur met elkaar te verbinden. De sociale of economische achtergrond van een leerling mag geen belemmering zijn. Daarom schenken ze meer aandacht aan scholen die het moeilijk vinden goed cultuuronderwijs te geven.

Bodegraven-Reeuwijk zet in op aantrekkelijke cultuur voor alle inwoners en gelooft in het belang van samenwerking. Ze geloven in de verbindende kracht van cultuur. Voor het realiseren van deze visie is samenwerking nodig tussen lokale instellingen, het bedrijfsleven en de gemeente. De gemeente wil hierbij ondersteunend zijn aan het proces. De uitvoering laten ze graag aan de professionals en vrijwilligers over. Ze ondersteunen kunst- en cultuurinitiatieven, zeker wanneer die passen in de cultuurvisie.

Gouda

De gemeente Gouda gaat voor een cultureel aanbod dat toekomstbestendig en inhoudelijk breed en divers is. Dat bereikbaar is voor elke inwoner van jong tot oud. Daarbij is specifiek aandacht voor de bijdrage van cultuur aan de lokale economie en sociale samenhang in de stad.

Er wordt, voor de lokale culturele basisinfrastructuur, gewerkt met meerjarige subsidies. Met deze 5 organisaties worden prestatie- afspraken gemaakt, waaronder het naleven van de 3 culturele codes. Deze organisaties hebben ook (deels) een regionale functie.

Mede met behulp van een stadsprogrammeur worden mooie projecten georganiseerd en duurzame banden gesmeed tussen vele culturele en maatschappelijke organisaties. Hierbij worden ook de kansen die het Gezond Leven Akkoord bieden niet over het hoofd gezien. Door de in 2023 opgezette subsidieregeling Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling wordt het brede culturele veld in Gouda, van maker tot vereniging en instelling, gestimuleerd om het culturele veld in Gouda te verrijken. Er wordt actief geïnvesteerd in het lokale culturele netwerk en interessante samenwerkingen, onder andere door middel van zeer goed bezochte culturele meet- ups en de inzet van de amateurkunstmakelaar. Mede met inzet van de Spuk Impuls Jongerencultuur worden projecten, investeringen en onderzoek naar cultuurparticipatie onder jongeren mogelijk gemaakt. Het collectiebeheer van kunst in de openbare ruimte wordt op basis van een in 2023 uitgevoerde inventarisatie en waardemeting geprofessionaliseerd.

Krimpenerwaard

De gemeente zet in op een sterk cultureel netwerk en actieve cultuurparticipatie middels meer cultuureducatie op scholen, een breed en goed vindbaar cultuuraanbod voor de inwoners, een betere samenwerking tussen culturele instellingen en verenigingen. Een grote rol voor de bibliotheek ligt op het gebied van het bevorderen van persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke kansen voor de inwoners.

De gemeente zet in op een herkenbare culturele identiteit van de verschillende kernen.

De identiteit van de kernen is beter zichtbaar, onder andere door de inzet en samenwerking van cultuur en erfgoed. Binnenkunst blijft beschikbaar voor de volgende generatie en buitenkunst, zoals rotondekunst, is zichtbaar en toegankelijk voor iedereen. Culturele instellingen zoals Zilvermuseum, museum Paulina Bisdorp van Vliet, historisch gemaal De Hooge Boezem en De Zaag zijn een belangrijke trekpleisters voor het aantrekken van toeristen. De gemeente kent een rijk cultureel leven met een actief en breed verenigingsleven (o.a. toneel- en zangverenigingen, koren, historische verenigingen en Oranjeverenigingen) en diverse cultuurhuizen. Het gebied Krimpenerwaard kent een rijke cultuurhistorie met Zilver, walvisvaart, zalmvisserij, scheepsbouw, oude boerderijen en boerenkaas.

De gemeente ondersteunt cultureel ondernemerschap en gaat uit van sturende subsidieregelingen Cultuur. De subsidieregelingen sluiten aan bij de doelstellingen uit de Kadernota en Uitvoeringsprogramma Cultuur en worden gelijkmatig verdeeld.

Waddinxveen

Waddinxveen heeft enkele mooie monumentale industriële gebouwen en een monumentale hefbrug in de gemeente. Zij ziet kunst en cultuur als middel om waarden te vertalen, het laten reflecteren op het verleden en het laten kijken naar de toekomst. Het zorgt daarnaast voor onderlinge ontmoeting, verwondering

en zelfontplooiing. Initiatieven op cultureel gebied zijn eerst en vooral de verantwoordelijkheid van culturele instellingen, verenigingen, inwoners en ondernemers zelf. Hoewel de gemeente hierin geen aansturende rol heeft, ziet deze wel toe op een cultureel aanbod dat aansluit bij de verschillende maatschappelijke behoeften.

Het gaat niet alleen om Kunst om de Kunst (l'Art pour l'Art) maar juist ook om preventie, zelfregie en participatie met kunst en cultuur in het sociaal domein. Het college van Waddinxveen wil een samenleving waarin iedereen in staat wordt gesteld om talenten te ontplooien. Waar kunst en cultuurvoorzieningen toegankelijk zijn voor alle inwoners. Waar het maken, beleven en delen van cultuur zorgt voor identiteitsvorming en ontmoeting tussen inwoners onderling. De gemeente richt zich op de inventarisatie van het huidige aanbod op het gebied van kunst en cultuur. Ze heeft een faciliterende en stimulerende rol en bevordert cultuurparticipatie en – educatie, en heeft als doel het versterken van cultureel ondernemerschap.

Zuidplas

Gemeente Zuidplas ligt midden in de randstad maar kenmerkt zich als dorps en groen. Er zijn een paar aantrekkelijke recreatiegebieden (Park Hitland en de Rottemeren) met mooie culturele hotspots zoals de Molenviergang in de Tweemanspolder te Zevenhuizen en het Rijksmonument Steenovens Klein Hitland. Dit was de laatste ijsselsteenbakkerij aan de Hollandsche IJssel.

Het college zet in op de bevordering van culturele activiteiten en het behoud van cultureel erfgoed. Een belangrijk speerpunt binnen de cultuurvisie is: 'Cultuur is van iedereen, voor iedereen. Cultuur is overal of zou overal kunnen zijn'. Dit betekent dat de dwarsverbanden met andere beleidsterreinen nadrukkelijker wordt opgezocht en er nog meer samen gewerkt gaat worden met vrijwilligers en ondernemers.

De gemeente wil voortbouwen op de ontwikkelingen en activiteiten die de laatste jaren opgezet zijn. Cultuureducatie is breed verankerd op de scholen voor basisonderwijs en ook op de twee scholen voor voortgezet onderwijs vindt nu jaarlijks een Cultuurweek plaats. De preventieve werking van cultuur komt tot uiting doordat de culturele aanbieders steeds meer samenwerking vinden met het zorg- en welzijnsveld. Hiervoor is het werk van de cultuuraanjager zeer succesvol gebleken. In alle dorpen vinden er vele bijzondere exposities, voorstellingen en concerten plaats. Soms slaan bewoners en ondernemers samen de handen ineen om een mooi initiatief van de grond te krijgen. Het nog beter zichtbaar maken van alles wat er gebeurt op het gebied van cultuur en erfgoed heeft de nadrukkelijke aandacht.

De gemeente heeft zichzelf de volgende doelen gesteld:

De gemeente stelt alle inwoners in staat om zich op cultureel gebied te ontwikkelen, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen. De tevredenheid over het culturele activiteitenaanbod is gestabiliseerd. Bij de ontwikkeling van ruimtelijke projecten worden koppelkansen met cultuur en erfgoed benut.